

Welat

Welat

Hejmar (4)

5 Êlûn 2013

Candî - Giştî - Serbixwe - Nîvmehane

welat.press@gmail.com

www.facebook.com/Dengekurdistanasurya

Welat ji belangazên xwe vala dibe

Koçkirina komî ya kurdên rojavayê Kurdistanê ku ji 17 -7an ber bi herêma Kurdistanê ve bi vî rengê balkêş çêbû, tiştekî tenê anî bîra me û ew koçkirina komî ya kurdên başûrê Kurdistanê di salên nofî de ber bi Tirkîyê ve di dema şerê dektarorê Iraqê Sedam Hisên de dijî wan, ew dîmenên ku cîhan tev jibîr nake li rojavayê Kurdistanê êdî dubare bûn û bi wê dubaekirinê re birîneke kûr di laşê vî parçeyê biçûk ji kurdiatnê vekir.

Ev koçkirina komî ji rojavayê Kurdistanê ku gelek sedemên wê hebûn û di serî de êrîşên ku ji aliyê girûpên Islamî yên radîkalî li ser herêmên kurdî li Sûriyê pêk tên û xwîna wan helal dîkin û dorpêçkirina li ser herêmên kurdî ku bidestxistina tûrkekî nan kiriye xewnek û demjimêrek bi elektrîk bi ti buhayî nema tê kirîn.

Hember vî rengî ji valabûn û valakirina herêmên kurdî li Sûriyê ji xwediyên xwe, mana li ser qadê û girêdana bi wê daxwaza herî girîng û bingehîn e lê xwesteka vê yekê ji kesên ku dev ji mal û xîzm û mirovên xwe berdidin rengê ji dînbûnê ye eger sedemên koçkirina wan neyên çareserki

rin, helbet û bo pêkanîna xwestekên kurdên rojavayê Kurdistanê da ku ji wisa bêtir koç nekin û dev ji xaka xwe bernedin tê xwestin ku saziyên navnetewî dengê xwe di rûyê van êrîşên ku li ser hermên wan tên kirin bilind bikin û karekî bi lez bo vê yekê bikin, li aliyekî din jî divê ev saziyên navnetewî û di serî de yên mafên kê mirovan alîkariya herêmên kurdî bikin ji be rev herêm ji alîkariyên wan bê par in û divê ev sazî doza vekirina sînorên girtî li hemî aliyên rojavayê Kurdistanê bikin da ev herêm ji xwediyê qadê vala nebin û kirîna wan mezintir nebe.

Di tûrikê her penaberekî ji wan hezarên ku me wan di dmena xemgîn de ku bi herêma Kurdistan ve koî dîkin, dît, komek ji birînan hebû hin ji wan birînen gera li jîyan û aramiyê dûr ji şer û helalkirina xwîna kurdan û di tûrikê hinek din de gera li pariyek nan û jiyaneke hinekî bi rûmet, birînek wisa çiqasî bê derman bimîne ew dîroka kurdan li rojavayê Kurdistanê bêtir birîn dike.

Aras Yûsiv

Kolan ji xwînê têr bûn hema bazirgan têr nebûn

Gava ku piraniya miletê Sûrî, bi pêkhatayên xwe, dakete kolalnan û siloganên mîna " em azadî û demokrasiyê dixwazin .. me divê jiyaneke bi romet .. " bilnd hildan, wê gavê gewriya milet hate qurincandin, û pişt re sînga wî hate gulebaran kirin, ta li semserî welêt pirsazadîyê bû weke sembola herî mezin, û rûxandina rijemê wek erk û stûbarîke girîng û pêwîst hate destnîşan kirin, tevî ku, li şûna xwepêsedanên aştiyane dengê top, tang û balefiran, û her weha komkujî, wêran û awarebûna xelkê, bûne naveroka jiyana hemwelatiyan .. lê hêviyên milet mane girêdayî bi paşerojeke azad, ji ber ku piraniya welatên hawîrdor û dûr jî, xwe weke dostên şoreşê binav kirin, û soz û peymanên alîkar bi şoreşê re roj dû rojê bêhtir û zêdetir dibûn, lê mixabin.. piştî ewqas qurban û ewqas talan û wêrankirin, hate xûyakin ku ew dost, bazirganên astengiyan bûn, û berjewndiyên welatên wan ji her tiştên din bilind tir û mestirin, ji ber wêjî pêvajoya şoreşê ber bi astengiyê ve çû.. ev gotinên jorîn, bala mirov dikşîne ser xaleke herî girîng, ew jî ew e ku rêvebir û karbidestên şoreşê, ne xwedî nerîneke stratîcî bûn, û xwendina wan ji qonax û bûyeran re qels û çewt bû, ev jî alîkî de, û ji aliyê din de, gelek ji kesên ku di hembêza welatên hawîrdor de, xwe wek şoreşger pêşinyar kirin, bûne kelem li pêşiya pêşveçûna milê siyasî ji şoreşê, ji ber ew kes ketin bin bandor û kontirola wna dewletan, û ji wan hate xwestin ku projeyên ew ê dewletê bi serxe, ango, bûne bar û giranî li ser şoreşê, û roj bi roj bûne kelem li pêşiya çî gaveke bê avêtin di riya pêşveçûnê de, ji ber mane girêdayî bi "kursî" û berjewndiyên taybetmend de..

Li gorî vê rewşa han, şoreşa sûriyê kete metirsiyeke dijwar û bive de, ji ber valahiyek di asoya armancan de pêk hat, ev jî alîkî ve, û ji aliyê din ve, her pirojeyek hirêmi an navnetewî, dixwaze wê li gora xwe tîmar bike. Wan pirojeyan hêst ku dezgehên bingeîn ji şoreşê re şerpeze bibin, û ev ê yekê jî bandorek bi girê li hewildana xelkê sivil kir û destê wî bi gurkirina şerê navxewyî girêda " êlî, olî, olperestî û nijadperestî" tenê bazirganên şoreşê dest berdayî man û li vir û li wir, li çep û rast lê xistin û lêdixin, bêyî ku xûna li kolanên di bîra wan de be... mixabin, ev bixwe jî xwesteka rijemê ye.

Ronî Elî

Niştîmanperwerî (welatparêzî)

Heskirin û parastina xaka welat û berevanî ,jêre dibêjin niştîmanperwerî, niştîmanperwerî ew hestên ku dinava hezarên salan de peydabûne ji ber cudabûna welatan û girêdana mirov bi cih û warê dayikbûna xwîve, bi ziman û dîrok û bîr û baweriyê netewa xwîve .

Li gor vê pênasîna niştîmanperweriyê em karin çî bêjin di derbarê niştîmanperweriya kesê kurd de ji bo welatê wî? Û wê çawa ew niştîmanperwerî li cem pêkwerê? Ji bo persiva vê pirsê, sisê tişt hene divê li cem wî peyda bibin û çêbibin: 1)bawerî 2)viyan 3)cangorî

1)bawerîya kesê kurd hebê ku li ser xaka xwe dijî û kurdistan welatê wiye û zimanekî wî teybet heye û xwedî dîrok û bîr û bawerî û çand û hine re ,û heta ev bawerî li cem peyda bibê bi xwertî divê li dîroka xwe vegeerê û bixwînê û fêrî zimanê dayikê bibê ji bo çîrok û tor û çand û hinera xwe binasî.

2)viyan :ew tiştê dinava mirovde pêktê da ku bi şiyarî û zabe-bûn kar û barê xwe bi aliyê serkeftina armanca xwe ve bibê ,bawerîya kesê Kurd bi welatê wî û bawerîya wî bi serkeftin û rizgarkirin û serxwebna Kurdistanê viyaneke xwert li ba wî

çêdikê, ku herdem amadebê ji bo kar û xebat û doza welatê xwe

3)cangorî ewe ku mirov amadebê ji bo pêşkêşkirina tiştê herî buha li ba wî ji bo bîghê armanca ku ew dixwazê bê oh û toh .

Ev hersê tiştê me anîn ziman , têtîliyê xwert di navbera wan de heye , cangorî bê viyan nabê û viyan bê bawerî çênabê .

Gelo ev hersê tişt li ba Kurdên rojava peyda dibin di roja îro de yan na?! Û heger peyda nabin , wê çare çawa be di nerîna te de xwendevanê xweşewîst?!!

3/7/2013

Lazgîn dêrûnî

Rêberê kurd li Rojavayê Kurdistanê

Mafnas cudabûna di navbera rêber û serokan de nas dîkin, bi kurtî rêber di heman demê de serok e, lê serok dimîne pêdiviyê gellek rûdariyan ta ku bibe rêber, gellek merc, hemserî û karînan. Serok, weke rêber li cihê berpirsiyariyê ye, desthilatiyên xwe ji yaseyan distîne, ji cihê xwe, nagihêje rêber yê ku desthilatiyên xwe ji civakê distîne, ji hezkirina civakê. Rêber dikare seqayên têgihîştin û hevgirtinê di nav civakê de biafirîne, dikare bandorê li civakê bike, li dîtî, bawerî, jîwarî û siberoya civakê. rêber xwe ji millet dibîne, bi civakê re, bi êş, şahî, tengahî û firehiya millet re, ew kurê civakê ye, rêbertiya rêber encama hezkirina millet e. Guhdariya millet ji rêber re bingeha wê pejirandina millet e, berûvajî serok yê ku guhdariya civakê ji yaseyan distîne, di nav milletê Rojhilatê de ji temenê xwe, yan ji bûyerên awerte. Serok bi van wateyan gefek e li dijî berjewendiyên civakê. Ferman û biryarên serok pêdiviyên yaseyan e, bêhtir ji yên civakê, berjewendî û hêviyên endamên civakê... Serok bi wateya xwe ya bûrî li Rojavayê gellekî peyda dibin, tu dikarî bibêjî ku hemî kurdên Rojavayê serok in, yan xwe serok dibînin, lê çi qasî rêber li Rojavayê hene?! Çi qasî milletê Rojavayê pêdiviyê rêberan e, yan hema rêberê?! Ev e ramana girîng. Rêberê ku rêbertiya gel bike, ber bi siberokeke rengîn de, ber bi mafê gel yê rewa de û wî biparêze ji agirê ku li seranserî Sûriyayê veket î, ji birçibûn, penaberî û perîşaniyê. Li Rojavayê partî bi serokên xwe nûnertiya milletê kurd dîkin, civaka kurdî, li cihê berpirsiyariyê. Partiyên ku nikarin rêberê çêbikin, bi qasî doza kurdî, bi qasî êş û xwezîyên milletê kurd. Ev bi xwe alûziya partiyên e, alûziya milletê kurd e, doza kurdî di encamê de... Rêberê ku milletê Rojavayê li derdora xwe kom bike û bi xewnên wî ber bi sibehê de biçe, rêber be, ji êşa millet, bi hemî rûdariyên

rêberan, bi bawerî, bi vîn, berûvajî berpirsiyarên partiyên, yan serokên partiyên, yên cuda ji milletê xwe, yên ku xwe ji milletê xwe nabînin, weke ku xwe bi ser de. Partî, yan serokên partiyên biryarên xwe, guhdariya biryarên xwe, ne ji vîn û pêşkiya milletê Rojavayê distînin, yan weke xwendinekê ji pêdiviyên milletê Rojavayê re, ew sîka berjewendî û kesayetiyên xwe ne. Ev serokê partiyên gefek in li dijî doza milletê Rojavayê, li dijî berjewendî, xewn û hêviyên milletê kurd, li Rojavayê... Serokên partiyên nikarin bibin rêber ji milletê xwe re, mercên rêbertiyê li cem wan peyde nabin, ne jî dîtî û baweriya rêberan. Xewna millet e li Rojavayê ku rêberê xwe bibîne, weke rêberên kurd li Başûr û Bakur, lewra guhdariya milletê Rojavayê, tîbûna wî ji rêberê re, wî ber bi Bakur û Başûr de dibe, ji wir rêberan ji xwe re dibijêre, xwe dispêre wan, bi guhdarî û nerînen xwe, bi hezkirina xwe... Kurd, li Rojavayê, vê demê, bêhtir ji hemî deman pêdiviyê rêberê ne. Ez dixwazim vê bibêjim. Rêberê bijartî, cuda bi rêya karê xwe, bi dîtî û baweriya xwe, rahêje barê millet, bi baweriya millet, bi êş, bi berpirsiyarî û karî be bi qasî doza millet be, bi wî re, karî be hevgirtin û têgihîştinekê di nav de ava bike, ber bi xewn û dîtînen wî de, dengê millet be, dengê doza millet be, ne dengê partiyên xwe, yan berjewendiyên partiyên xwe. Ez dixwazim bibêjim ku ji serokê partiyên tê xwestin ku rêberê gelê xwe bin, bi rûdarî û baweriya rêberan bin, bi mêraniya rêberan. Ez ê bibêjim: Rêberê ku weke rêberên kurd li Bakur û Başûr, ji Rojavayê, li Rojavayê gereke...

Ciwan Nebî

Nav..Nav

Îro bi hesanî ez dikarim xwe bi nav bikim: Nivîsakir im, rexnevan im, bîryar im, rewşenbîr im... Ma çî û ne çî weku hatiye gotin. Bi hêsanî ez dikarim xwe bi nav bikim, di rêya bendîtîyê re, ku ez û hinek bi zanetîyê taybet hev buxîrînin xurandinek lêhatî, ku dunya li ser vê yekê ava bû ye. Îro bi hesanî ez dikarim malperekê ji xwe re amedebîkim" az yan hinek ji vê pîrsê re ku gelek xurtin", ku ez bibme xwedî denk, bi rêyên ku hatine nasîn, daku ez bi nav bibim li çî civata hunerî an çandeyî, an ta ya siyasî, taku çî kesê bi nav dibe an bûye xwedî nav li paş bimîne.

Eger yek ji min re bibirse: Ma ev karê ku tu dikî durîste? Ez ê bibişîm, di peyre ez ê bikenim û bikenim taku zik bi min ve nemîn, taku ew mendeş bime, û ez ê bersivê bidim: Oooh delalo û hevalo, ez dikenim çimkî weku tu nizanî dunya çawa hatiye nasîn. Ma ne Qabîl Habîl kuştîye, û ka çibû tu bi xwedayê xwekî? Dunya bi navê wî ma tapo kirî! Ma tu kesî hesab pêre kiribû? Tu dizanî bê kê bi nav dikim, mebest ku ez davêjim kû de. Îca îro çend Qabîl hene? Em ê vê yeka hanê li ser me kurdan bi nav bikin. Ma divabe em van kesan bi nav bikin? Dibe ew Qabîlê yekem bi wateyek din binase, lê ya ku ez jê bi gomanim xweş goman, ya ku ez di behweriya wê de me, ew e ku Qabîlên me kurdan ber bi çavîn. Îca de ka tu bi xwedayê xwekî tu dikarî van Qabîlan bijmêrî hêêê?! Çend Habîl tene kuştin daku Qabîlek bi nav dibe? Çend Habîl, her kêliyê, bi hev re tene girêdan daku Qabîlek derkeve bi navê wan, û bêne jibîrkirin? Îca xwedî ji te razîbe tu li kû de dimînî hêêê?!

Ez dixwazim bibme xwedî nav, û divabe ez xwedî nav bim, daku ez jî tîzbiya xwe ya dirêjî dirêj berdim nav van tîzbiyên kurdî ku pîr bûne. Ez vê yeka han bi kerb dibêjim çiko hinekan, dibe gelek bin, dane pêşiya min, Îca ji mafê mine ku ez bidme xwe, taku navê min pêşiya hemî nava be, taku tu kes nema karibe xwe di min re derxîne. Eger tu ji min bipîrsî: Îca ev çîye? Ez jî te re derzîyê bi dar vekim, ku ev ne zîrîkiyeke, na! Ev hinek guh-belbûnek, hinek xweşêrînkirinek, hinek pesn ji yên ku bûne rêber û seydayên vê yekê, hinek durûtî û ziman ku îro ew bû ye mîtodek ji dengvedanê re, hinek gotinên qelo ku balkêş bin....Hud.

Îro bi hesanî dikarim tu kesî li pêşiya xwe nehêlim, daku ez çawa bilivim an bîhna xwe berdim û bikşînim bêm dîtin û nîşankirin valî walî. Îca ya ku ji hesanîtir tune ye ew e: Rêyên ku te bi nav bikin, ji wan alavan pîrtir tune ne, weku min ji tere gotîye: Bes tu xwe bilivînî li ser vê mebestê, cavê xwe bigre û veke tê xwe bibînî hember navê ku te xwestîye, hema ez yek ji wan kesê ku di cih de ez ê li te mikur bêm û belav bikim ku weku te xwestîye, helbet û ez vê yekê dibêjim, çimkî ez di misogeriya ku tu jî wisa bi min re vê yekê bikî. Îca ku tu nebî Qabîlek tu kes guh nadê te, îca Qabîliya kurdî berztire û heq tîne. Hema ji vir de ez û tu bûne xwedî nav!

birahîm mehmûd

Rewş dubare dibe.

Aloziya rewşa herêmên Kurdî li rojavayê Kurdistanê ji bandora rewşa abûrî bi taybetî hatiye,
 û ew jî ji xirabiya rewşa Sûryayê bitevahî ye.
 Buhaya pêdiviyên sereke yên jiyandê li sûka Qamişloyê bûye çiroka rojane ya xelkên bajêr.

Ew buhayî jî gelek sedemên xwe jî hene:

Bilindbûna Dolarê sedema sereke ye ji vê (xelayê) re..ji ber ku Ley-reya Sûrî gihaye asteyêke nizim hemberî Dolarê, û ew jî tiştêkî normal e, eger mirov li welêt binêre ku di rewşa şer de ye û karên çekdarî bikar dihên ji hêla gelek hêzan ve, rêjîm, artêşa azad, komên

çekdar ên ku ne di bin navê artêşa azad de kar dikin û gelek komên din hene, ên ku ji bo dîziyê rahêjtîne çekan. û ew hemû hêz bûne sedem ji rewşa xirab re ya ku ji Sûryayê re bûye navnîşan.

Lê ku mirov li herêmên Kurdî binêre bi şeweyêke taybet, mirov dê bibîne ku kesin hene dixwazin ku rewşa van herêman xirabtir bibe, û kar dikin ji bo vî tiştî. û mebesta wan a ku tê xuyanîkirin derçûyîna xelkên wê li derveyê welêt, û bi taybet jî mirov kare bibêje mîletê Kurd.

û ev ne tişteke nû ye ku mirov hinekî vegere paş û di dîroka Sûryayê de ya nêzîk mijûl bibe ku ev karê han rêjîma Ba'as dikir da bajarên Kurdî ji xelkên Kurd vala bikin û li şûna wan xelkin Erebbi cih bikin (tiştêkî wisa Zînara Erebbi dihêne bîra mirov).

Aniha kesên ku bajarên Kurdî dorpêç kirine, mixabin, ew kesên ku bi şoreşa azadiyê rabûne, û xwesteka wan roxandina rêjîma dîktator û kevneperest e, em qala ew çekdarên ku bi navê Artêşa Azad dikin.

Tenê pîrseke û ev pîris a tevahiya mîletê Kurd e, mirovên ku daxwaziya Azadî û jiyaneke bi rûmet dikin, ne gerek e ku vî tiştî ji hemû mîletên ku di Sûryayê de dijîn bixwazin?

An jî ji wan re helawê ye û ji Kurdan re totîlme ye???

Îmad Talatî

>> Rewşa Abûrî li Serê kaniyê xirab dibe

Rapor : BaranWaşokanî

Serêkaniyê wek hemû bajar û bajarokên Sûriyê gazinan dike, ji ber bihabûna pêdiviyên jiyânê yê bingehîn, nexasim ku meha rojiyê bi giraniya xwe, bi ser hemwelatiyan de hat, bi taybet ji ber tînebûna karanîna kirîna van pêdiviyan.

Ev giranî metirsiyekê dihêne holê, metirsiya koçberî û derketina xortan derveyê welêt. Bihabûna pêdiviyan bêhûde bilind dibe, ev bihabûn ji sibê ta êvara tê guhertin.

Kovara me Welat, li ser vê mijarê, hin hevpeyvîn bi xelkê Serêkaniyê re kir:

- Mamoste Idrîs vê bihabûna han vedigerîne gelek sideman:
 - 1- Daketina buhayî Lîreya Sûrî li hemberî Dolarê.
 - 2- Nerazîbûna bazirganên, di firotinê de, bi qezenca hindik.
 - 3- Dirêjbûna rêza bazirganî di firotina pêdiviyan de, û ji ber wê jî gelek alî li qezenca xwe digerin li ser mafê welatiyan.
 - 4- Qelsbûna rewşa sinetkariya Sûrî di vê demê de.
 - 5- Bilindbûna buhayê sotemeniyê di çarçova rewşa ewlekariya xirab de.
- Di vê rewşa hanê de, yê ku baca buhabûnê dide, tenê hem welatî ye.
- Birêz Îsa vê bihabûnê vedigerîne bihabûna dolar û tînebûna çavdêriyek deshilatî li ser bazaran, û bazirgan jî li gor kêf û mercên xwe kar dikin, bê ku li ti çavdêriyekê vegere .. Îsa tekez dike ku aliyê desthildar di bajêr de ew berpîs li ber vê rewşê.
 - Birêz Mesûd kesekî sietkare û li ser gotina Îsa tekez dike û zêde dike ku ev ne tenê êşa Serêkaniyê ye, lê belê rewşa hemû bajar û bajarokên Kurdistan e ku di vê zehmetiyê de derbas dibe. Roj bi roj bihabûn li bajêr zêde dibe û ew ê xelk bighên radeyekê ku li pêdiviyan binerîn û nikarbin bikin ji ber bêrîk vala ne.

Kobanî û hewlidanên damezrandina saziyên civaka sivil

Bajarê kobanî ji ewan bajarên ku ji rojên destpêkê de, bîrbara xwe li aliyê şoreşê destnîşan kir, û li gora ew ê bîrbarê pêvajoya rewşeke nû rist û hûnand..

Di hembêza çalakîyên ku li gorî stûbariya karê şoreşê dihatin lidarxistin, çalekvanên kobaniyê gihane wê baweriyê ku pêdivî ew e paşeroj û avakirina welatekî şareza bibe armanc û têkeve ber gengeşiyê rojane, ji ber wê jî, çalekvanan doza avakirina saziyên civaka sivil ji xwe re wek erek naskirin, û li ser wê baweriyê civîn û komcivîn hatin lidarxistin ..

Îro li kobaniyê mirov dikare bêje ku bingeha gelek saziyan hatiye binav kirin, kêr-zêde, ew bi hinek kar û çalakîyan radibin, ji wan saziyan, Hîro, ya jinan e, Siba, Dem, berçav, û hinên din.... û li gel wan jî, hin kombend jî hene, weke kombenda mamosteyan, endiz-yaran, pişîşkan .. lê ya herî çalekvan parêzerin, ji ber ku karê wê heftane ye, ew heftê carekê di sendika parêzeran de weke mijarekê ji axaftin û diyalogê re binav dike û dikeve ber bas û lêkolînan ..

Hêjayî gotinê ye, ku ev dezgehên binav kirî bi tev de serbixwene .

Xewnên zarokên Amûdê

Di nav tirabêlka kolanên amûdê de, pêxwas, û bi cilên xweyî peritî, piyase dikin. (zarokên Amûdê) ew jî mîna bajarê xwe bê par mane ji xweşiyên jiyânê. Yarîgeha wan kolan û sikak in, û yariyên wan jî, tîreke avêtîye, û çend potên kevin bûkekê pê çê dikin, yan topeke teqayî ye, li cadan pê dîlîzin.

Ne cîheke taybet heye ku têde behreyên xwe bi karbinin, û ne bexçakî zarokan ku têde bêhînedanekê bikin. Û gelek caran, ji ber bûna wan li ser cadan, rastî rûdawên trafikê dibin û dibne qurbanî. Ciwan kurekî 8 salî ye em pêre axivîn, û ji mere got: ez di xwazim ku

yarîgeheke top apê li bajarê me hebe, û hêviya min di ayinde de ku bibme yarîzanekî bi navûdengî topa pê.

Sîmav jî kiçeke 9 salî ye dibêje: ez dixwazim ku parkeke zarokan hebe, têde bi hevalên xwe re bilîzim.

Awatên wan bi babîsokên payizîre difrin, û xewnên wan li ber dergeha hejartiyê dişkên.

Kesûkarên wan zarokan, xem sarin liber rewşa ku zarokên wan têde dijîn, yan jî tu çare di destê wande tune.

Tu kesî ji xwedyên Amûdê hewl nedaye ku zarokên xwe ji vê doxê derînin, û cîheke xweş ji wanre dabîn bikin ku têde hest bi zarokîtiya xwe bikin. Wek tê gotin (zarok nîfşên ayindene) lê eger bi vî şeweyî zarokîtiya xwe bibhurînin, gelo wê çî karibin ji ayindere bikin???

Eger tu zadê xwe av neke wê çawa sinbilan bide????!!

Mihemed Alûcî ...Amûdê

Bajarê dêrikê û pêkvejiyana hemî kesan

Weku tê naskirin li bajarê dêrikê gelek pêkhatiyên civakî têde dijin ji kurd, ereb û xiristyanan, lê pi-raniya xelkê bajêr kurd in. piştî demek dirêj ji şoreşa gelê sûrî, rêjîma xwîn mij dixwest bi hemî awayî ku şerekî navxweyî li dar bixe dinavbera hemû pêkhatayan de li sûrî. Lê tevî wê yekê jî gelê sûrî rê neda pilanên vê rêjîmê li ser serê wan cî bigrin an bikevin bin bandora

wan de . û gelê sûrî hişyarbû ji vê yekê re û li berxweda, û wê li berxwe bide li dijî hemî nexweşiyên û astengiyên. ev miletên ku li dêrikê pêkvejiyan dikin ev çendê salan weke bira bihevre dijin.

- ji bo van babeta em li dêrikê li gel gelek kesan rast hatin û me jiwan di pisî li ser vê rewşê weha di-axvîn. em ji berê ve bi hev re dijin li vî bajarî tucarî ew nakokiyên mezin me nedîtine di navbera xwe de, her û her em xêrxwaz in ji hev re û em dibêjin emê wek xelkê bajarê dêrikê aştxwaz bin, û azadixwaz bin, û bê guman em ê li ser vê yekê bin ta em sax bin û her bijî biratiya gelan.

Bajarê dêrikê
Mehmûd Şahîn

Cejna Qamişloyê ne wek cejnan bû...

Her weku tê zanîn ku hatina cejnê helkeftineke ji bo keyf û şahiyê ye, ji bo têkiliyên civakî di navbera milet de bi-hêztir bike û derfeteke ji bo gel ku bêhtir nêzikî hev bibe..

Ew şahiya ku zarok bihêviya wê bûn, îsal negiha Qamişloyê, ji ber ku rewşa welêt bi tevahî ne ew rewşa ku bikarîbe pêşwaziya keyfê bike.

Şer, kuştin, pêwariya av û kehrebê û buhabûna cil û şekrên Eydê, hemû eger in ji vê rewşa taybet re ya ku hişt milet îsal bi cejnê şa nebe..

Me hevdîtin bi hin hemwelatîyan re kir, û peyv û nerînên wan ji rewşê re ev bûn:

Nîdal ew firoşkerê mirîşkan e wisa axift:

Îsal cejn tune ye, û bila tu kes nebibêje ku cejn heye, ji ber ku di roja yekem de va em daketine kar, û haya me ji wê tune ye, ta me gelek mirîşk jî

nefirotibûn mîna salên berê di dema cejnan de. ji wê rastiyeke e dema em dibêjin ku cejn tune ye. Mehmûd ew jî firoşkerê goşt e : Birastî di vê cejnê de firotina goşt li gorî salên berê gelekî kêmtir bû, û em dizanin ku ew ê rewş dê wisa be, ji ber ku tu kes nikare şahiya cejnê bike û ev şer li drdora me heye, ji bilî wê jî her tişt buha ye. Li bazara navendî ya Qamişloyê ew çalakîyên ku carne ji bo cejnê dibûn îsal pir kêmtir bûn. Me şekirfiroşeke dît û me ji wî pirsî rewşa bazarê bi tevahî çiya:

Na, îsal mirov dizane ku gelek ji milet cejnê nake, ji ber ku me kêmtir xelk di bazarê de dîtî, û ew jî sedemên wê hene, rewşa ku em tê de derbas dibin rewşeke xirab e, çawa em ê cejnê bikin û şer li hawîrdora me dibe.. kuştin û rijandina xwînê li dar in.. dem ne dema cejnê ye, cejna me wê bi Azadiyê re be.

Ne zarok û ne leystik û ne jî kenên wan kolanên diximilîne, îsal şahî ji wan hate revandin, tenê di bîraw-erîya wan de weke birînekê wê bimîne, tenê roja şahiya mezin ew ê dê bikaribe vê birîne derman bike.

Welat - Elî Namalî

Penaberên Kurdên Sûriyê di penagehên herêma Kurdistanê de...di nava xewin û çerpezebûnê de..

Di navbera alava kujer a rêjîmê û şûrên di destên komên tundrew de milletên Sûriyê bitevahiya xwe û Kurd bitaybetî ji vê rewşa aloz pir neçar bûne, û êş û azarî gelekî dîtine, ji bilî birçîbûn û sîtemê. Û ta bi Welat ji wan re jî bûye şûrê ku xewnên wan dibire.

Ji wê, gelek ji millet rahijtine xwe û zarokên xwe û dest bi şopandina rêyên penaberiya kirin, û bîranînên hebûna xwe li pey xwe hiştibûn, ber bi neyazên xweşiyê ve.

Û wisa jî Kurd di penagehên herêma Kurdistan de.

Di vê dema dawîn de bêhtirî (30 000) penaber ji Kurdên Rojavayê Kurdistanê li wan penagehan bi cih bûne. Û ew jî hatine belavkirin li ser : penageha Biherka (15 k.m) bakurê Hewlêrê, û penageha Korkosk li ser rêya Suleymaniyê-Hewlêr.

Û di serdana me de ji yek ji wan penagehan re , birêz Şêrko Mele Derwêş , yek ji berpirsiyarên penagehê ye, me agahdar kir li ser rewşa wan penaberan:

Kesên di vê penagehê de bi cih bûne bêhtirî (10 000) mirovî ne , û ew jî ji Kurdên herêmên Kurdî ne, û Kurdên

li herêmên din ên Sûriyê dijîn (Şam, Heleb, Reqa.... hwd..). Û ev penaber hatine belavkirin li (250) konî. Û (3) hingarên mezin. Û em amade ne ku em pêşwaziya gelekê din bikin. Û hevkarîyek di navbera me û hikûmeta herêmê de heye ji bo vî karî.

Û ji hêla tenduristî ve Dr. Ednan Şamî (bijîşkên bê sînor) ragihand ku ev penaber pir westiya ne ji diwariya rê û bendewariya ku dirêj kiribû li ser sînor berî ku ew vebê. Û gelek nexweşî jî di nav wan de hene (nexweşiya şeker, ên dil....) Û nexweşxaneyek biçûk li penagehê heye. Lê nexweşên ku nexweşiya wan diwartir be , ew diçin nexweşxaniyên mezin li Hewlêrê (Rêzgarî û Cemhûrî),

Tevî ku derman û şîrên zarokan jî têtin peyda kirin ji penaberan re.

Delal Mihemed Seîd ew jî xwendekarê Kurd e ji Qamişloyê ye, ku Bekeloriya xilas kiribû , lê nedikaribû beşdarî zanîngehê bibe , ji ber şerê ku li tevahiya Sûriyê dibe. Neçar bibû ku ew û malbata xwe koçber bibin li vir.

Delal dibêje: em pir westiyabûn ji zeh

metiyên rê û dema dirêj a ku em bendewar bûn ta dergehê sînor ji me re vebû. Û ew jî bû sedem ji nexweşiya bavç min re . Û ez beşdarî Komela Nerîn bûme , yek ji komeleyên ku alîkariyê didin penaberan digel gelek komeleyên din wek Bijîşkên bê sînor û Xêrxwazên Berzanî. Ebd el rehman Yûsiv (56) sal ji şênayên Kurd ên Şamê û ji ber şerê giran ê ku li Şamê qewimibû dest ji karê xwe berda bû û vegeriya bû Bajare Dêrikê . Lê ji ber rewşa aloz û xirab a bajêr berê xwe dabû herêma Kurdistanê. Û tiştê ku ew î xemgîn dike ew e dûrbûna wî ji hêdu zarokên wî yên xort. Yek ji wan ji artêşa rêjîmê veqetiya bibû û berê xwe da bû Turkiyê, û yê din hêj leşker e, û ta aniha jî nedikare revekê ji xwe re bibîne .

Hêjaye gotinê ku hikûmeta Herêmê (20 milyon dolar) ji penaberan re amade kiriye. Tevî wê jî Nûnertiya Netewên Yekgirtî dibêje ku ew pere ne bes in ku têra wan penaberan bikin.

Ji wê, ji hemû komele, komît û rêxistinên lihewarçûyîne tete xwestin ku bi erkên xwe rabin li barê wan penaberan û bikaribin pêdiviyên sereke ji wan re bi cih bîhênin.

Mistefa Mistefa

Hebûna kurdan û lehiya Nûh

Her miletêkî ko ji riya xwedan derdiket xwedan pêximberêk ji wan re dişand, Nûh jî yek ji ewan pêximberan bû ko 950 salî li ber miletê xwe geriya bû lê tu bawerî bi yekxwedaniyê nekirin jîbilî kesine pir hindik. Jilewra xwedan lehiyeke bê hedan bi ser wan de şand. Ebdulwehab Elnecar di pirtûka xwe yî bi navê (Çîrokên Pêximberan) de dibêje: "gelo lehiya Nûh li hawîrê dunyayê bû, yan jî li deverêke bi tenê bû?!". Piraniya zanistên biyolocî û ciyolocî dibêjin ko ev lehî lehiyeke gelemper bû, li hawîrê dunyayê bû, ji ber ko lêkolînên wan yî di analaysiza gelek kevir û pêmayên caneweran de di serê piraniya çiyayên dunyayê de dide xuyanîkirin ko ew pêmayên canewerîne ko ne di nav avê de bin nikarin bijîn. Lê ji alîkî din ve hindêk dîrokvan dibêjin ko ev lehî taybet e, ne gelemper e, û li hawîrê çiyayê Cûdî pêkhatiye, û deverên din ji dunyayê tu lehî li wan çênebû ye, ji ber ko şarezayîya xelkên Hindê berî lehiya nûh bû, herwekî berdewam bû piştî lehiyê jî. Ev herdû nerînên cuda li ser gelemperî û taybetmendiya lehiyê ne pirs-girêkeke mezin e, lê bê guman gemiya Nûh hatiye çêkirin û li ser Cûdî rawestiya ye, û lehî jî çêbû ye û tu kes jîbilî bawermendan nema ne wek ko Qurana pîroz dibêje: "وجعلنا ذريته هم الباقين". Lê pîrsa ko têtê bala merov "gelo piştî ko qadê ava asîmanan vexwar, û xwarin û vexwarina kesên di gemiyê de bûn nema li ko daketin û li ko akincî bûn?! Wisa jî di Qurana pîroz de hatiye: "وقيل يا أرض ابلعي ماءك ويا سماء اقلعي وغيض الماء وقضي الأمر واستوت على الجودي". Nûh jî ji xwedanê xwe re wiha digot: "وقل رب أنزلني منزلاً مباركاً وأنت خير المنزلين". Piştî ko daketin ji Cûdî li deşta Cûdî rûniştin, li gundekî hate naskirin piştî lêrûniştina wan bi navê (Heyştîya). Ev nav jî dîrokvanên kurdan dibêjin ji gotina (heyşt) hatiye dariştin ji ber ko heyşt kes di gemiyê de bûn. Wisa Qutada jî digot: "Nûh û pîreka xwe û hersî lawên xwe û jinên wan dibin heyşt kes". Lê Ibin Ebas dibêje: "Nûh û hersê zarokên xwe û jinên wan û 73 kes ji zarwên Şês bûn, anku tevde dibin 80 kes". Lê herdû gotin heyşt û heyştê di kurdî de nêzî hevîn helbet nêzîkî (Heyştîya) ne jî. Piştî ko zarokên Nûh li Heyştîya akincî bûn û hejmara wan roj bi roj zêdetir dibû berê xwe dane deştê, û hêdî hêdî lê bela bûn û gelek bajarok avakirin mîna: (Dornex, Azex, Keznex, û Şernex). Zimanzanên kurdan wiha dibêjin: "ev gotinên bûrî bi (ex)ê kuta dibin, ew jî ji ber ko lawên Nûh navên bajarokên xwe

li navê bavê xwe dikirin, wek nimûne: gotina (Şernex) ji (Şarê Nûx) hatiye, weke ko gotina (nîro) ji (nîvê rojê) hatiye, û gotina (Amêdiyê) ji (Avahiya mîdya) hatiye. Herwekî Nûh pêximberê nuh e, piştî Adem e, anku Nûh kurde?! Ji ber ko wateya navê wî bi kurdî wisa ye! Lê em xweş dizanin ko hebûna neteweyan ji zarokên Nûh dest-pêkirî ye, wek ko pêximberê musulmanan Muhemed dibêje: "zarwê Nûh sisê ne, Sam, Ham, û Yafis. Sam bavê ereba ye, Ham bavê zinciya ye, û Yafis bavê rûma ye". (Rûm jî tê wateya kurd, furs û ewropî) jilewra em nikarin bibêjin Nûh kurd e, tenê ji ber ko gemiya wî li deverêke kurdî danî ye, û ew dever bû ye deverêke kurdî piştî ko zarwên Yafis lê akincî bûne. Temenê gemiyê jî sed hezar sal e, û pêmayên ewî zarokî di şikefta Şaneder de ko hatibû dîtin nêzî çiyayê Cûdî digihêje 70.000 salî, ew jî çaxê dema kevirî ye, ko zarwên Yafis li hawîrê Cûdî bi cih bûne. Ev tev de koçberiya yekem bû ji zarwên Yafis re, paşê reha arî belav bû û dest bi koçberiya didwan kir û gihane ewropayê û her derê cihanê. Bi vî hawî netewa kurdan hatiye naskirin, û em xwe naxin qayîş û berberiya kî kevnare û kî jî nûhatî ye, tenê besî me ye ko 70.000 salê me li cihanê hebe.

Sîpan Ehmo

Ez dikarim bi zimanekî xurt bêjim ku, pir helbestvan hene helbesta nûjen li hirêma me Kurdan (li Sûrî) dinvîsin, lê kêmin yê helbesteke nûjen dinvîsin û bala mere dîkşîne bi afirandina xwe, yek ji wan navdaran CegerBirîn bi xwe ye.. Lê mere dikare navê sê-çar kesên din jî bêje, mîna Dildarê Aştî û Rizoyê Xerzî, Tengezar, Nezîr Palo hwd, ji nîfşên salên notiyên û vir de.

Neyse, ne ev babeta me ye, me naverok divê, ku helbesta nûjen bi mijara xwe, bi wate, wêne, lihevhatin û berhevokên xwe nûjen be û ji kevalên jiyane bin, hest û giyan tîr bike.

Pirtûka helbestvan bi navê: (Sîmfonîyek Evînî Liber Çirayên Gundê Me -1998). bi rastî ev nav-nîşan dirêje nizanim çima? Ji ber merov vê nîşanê datîne ji bo li ser ziman sivik be, navê dirêj nay gotin, mere kurt dike ji xwe re û dibêje weke mînak: (Sîmfoniya Çirayên Gund) an (Sîmfoniya Evînî). pirtûk bi xwe ji 63 rûpelan pêk tê, û ji 44 perçe helbest, helbestin kin û tije wêne û bîber, û her helbestek şewê çirokî jî tê heye. wê dixemilîne bi rêzkêşiyên hevokan. tevî ku helbesta serbest û helbesta pexşane ew jêre navê.

Belê weke bûye her carê ku nivîskar pirtûka xwe diyarî dike, wiha jî CegerBirîn pirtûka xwe diyarî dike: Bo evîndarê azadiyê, dengbêjê merovatiyê yê Kurd û cîhanê (Şivan PERWER). û di tîbnîyê de dibêje, weke vexwedina Osman Sebrî: (ronahiya di çavên xortên Kurd de, hêviyek mezin dide ku xwendin û nivîsandina zimanê xwe baş hîn bibe, ya me ji wendabûnê biparêze, hînbûna zarê şêrîn)rp3. bi kurtî min anî.

Tiştê balkêş ew e ku CegerBirîn pir razên Zerdeştîyan tîne naveroka helbestên xwe, ji misloca pîroz: Zende Avîsta, mînak: Îreman, Ahromisda, Kobîdon, Ariyan Wîc, Birat Farkîş, Arde Wêraf, Ferafaşî, Hadoxî Nask û Pira Cinêfat..hwd. tevî navê Sîmfonîyê navê xwedî tîne ziman dibêje: (Bîranînên rojan -mîna sîmfoniya Bîthovin- çavan dixê girî) rpl4.

Wêneyên helbestan bi mînak û matî tîrin, mîna :

-Li şûna xwe hişt/ewrêkî tije girî rpl 6.

- Ji wê demê şev kete raza/ û şopa lingê Kobîdon bûn stêr.rpl 24

- Çima çav û bédengiya te/ bi tirs û pîrse/ di vê bîstîkê de ji te hezdikim/ û didim te dev û lêv.rpl 37.

- Ne tirsonekim/ ne dil kevirim/ tu dizane ger ne ez bim/ tu kes li ber pîrsên di çavên tede xwe nagire.rpl 44

Di dawî de emê vê perçe helbest diyarî we bikin:

Raman

Berî salan

Berî babilîskan..

Raman xwedanek bû

Ta bû merovek

Ta û ta bû bi hevketinek

û bi hevketinê bû du bend

Du bendên bi pêwend

(Ahremiza) û (Ahrîman..!). rpl 17.

Abeya kurdî

Abeya kurdî (latînî) ji sî û yek tîpan pêk tê. Her tîpek bi du şeweyan tê nivîsandin. Gir û hûr

- Şeweya gir :

A- B- C- Ç- D- E- Ê- F- G- H- I- Î- J- K- L- M- N- O- P- Q- R- S- Ş- T- U- Û- V- W- X- Y- Z.

- Şeweya hûr:

a- b- c- ç- d- e- ê- f- g- h- i- î- j- k- l- m- n- o- p- q- r- s- ş- t- u- û- v- w- x- y- z.

- Di abeya kurdî de heyşt tîpên bi deng hene, ew jî ev in: A- E- Ê- O- I- Î- U- Û

Jê pênc dengdirêj in : A- Ê- Î- O- Û, û sisê jî deng kurt in: E- I- U, û bîst û sê tîp bê deng in.

PEYV Û PÊNÛS

Peyva min bê hiş maye
 Peyva min li ser rê rawestiya ye
 Matmayî maye
 Naxwaze ji min dûr bikeve
 Ez çawa bêjim
 çiyayên min mijûl in bi birîna xwe ve
 Ez çawa bêjim
 çemên min dilopên hêsrên xwe
 Berdewam dikin
 Û zaroka birçî ..zaroka min
 "di" Beyaniya dilşikestî de divê
 Banga wê dighê "tevahiya" cihanê
 Û dayka wê ya birîndar
 Di canê xwe de... Ez im
 Wê dilorîne bi dilovaniya destê xwe
 Wê dilorîne bi dengbêjiyeke Kurdî ... jarê
 Dipeyve li ser bavekî
 "ku"Di şeveke reş de "çû"
 Û nema hat
 Peyva min bê hiş maye

HELBEST YÛSIV

Şayan

Serwera kenfiroş û meygeran
 Landika gulfiroş û periyar
 Şayan....
 Jiyan..
 Ji serma mirinê xwe bi canê wê dipêçe
 Mirin ji tirsê leşgerên wê yên jînê bêhiş dikevin
 Êş..
 Di hebûna wê de ji warê min koçber dibe
 Şayan ey hevalê...
 Lêv..
 Ken ji keleha kêfxweşiyê baris dikin
 Şayan...
 Demê xwe windakirye digel rûkên te yê mîna sibeheke buharî
 Roj...
 DiQulibe ...
 Rûpela şevê dişewitîne
 Ta ku serxweş
 Bibe bi meya çavan
 Şev ..
 Heyvê hambêz dike
 Lava dike ku roj li merîx bilukume
 Ta ku ew xemgîn nebe bi dûriya te mîra zeriyan
 Erd û ezman pevdîçin
 Ezman dibê ez warê kevokê me
 Erd dibê ez hêlîna lîlozê me
 Û derya bêhin çikandî bilez tê
 Dibêje ez dayika sîpêlê me
 Lê ez ser bilind dibêjim
 Ezim hevalê delalê
 Heval

Baz Elî Bgarî

Xwendina digîtal Di navbera Ciwaniya eknîkî û hermeneutîka de

Taybetmeniyên her dem û devereke hene. Di hundurê van taybetmendîyan de jî, pirsên cuda û ciwaz diafirin, wate her demek, pirsên xwe bi xwe re diafirîne.

Eger bi van hizran em berê xwe bidin pirsên heyî, dê bikaribin xwe di hundurê mējoyê de bilivînin û dê bikaribin, roleke kartêker bilîzin, ji dêvla ku li perawêza jiyandê bimînin.

Bêgoman, dema gulobalîzmê, bi tēkîlî û teknîka xwe ve, deqekî cuda ji jiyandê afirand. Em jî wek xwēner/bîner/kartêker/berhem(dar/bar), mecbûr in di vê çarçewê de, pirsên xwe bi rengekî din, cuda ji yê berê damezirînin û xwendineke nû li jiyandê/deq bikin.

Di serdemê serniyandari û di pey wê re, ta dema gulobalîzm/ Massmedia yê de, felesefê dikarîbû pirsên xwe di derbarê jiyandê de, bi çarçew bike. Lê di dema teknolojiya hûr û bilind de/ Data, pêşberî asteng û aloziyên zor, di warê hermeneutîka deq de (têgehîştin û şirovekirin) dibe.

Ev neşiyaniya biçarçewkirina jiyandê ji hêla felesefê ve, xwēner ber bi qûnaxek nû ve bir û ta radeyeke bi hêz, pirsên xwe li ser wî ferz kirin û dikin. Êdî li hember vê rewşa nû, xwēner pêdivî bi xwendineke nûtir, li ser gelek asteyan heye.

Ji ber ku babeta me jî xwendina digîtal û ciwaniya wê ye, dê berê xwe bidin wan amurên nû û tēkiliyên amurên digîtal di gel xwēner û katêkirina wan herdiwan li hev. Eger dema berê xwendin û xwēner di bin asîmanê çapemeniya kaxez û ximavê de, hest bi ciwaniyê dikirin, lê niha monîterê komputer û tora internê, wî vexwendî pirsên cuda û bi lez dike, rê li ber gilî û gazindan navekê û rê nade xwēner wek xwe li ciwaniya nû binere. Li vir, tu xwēner î û bi teknolojiya ve digihî, an jî nexwēner î. Eger em nebêjin tu ne anAlfeBt î?

Toreya çalak û kartêker/Hyperfiktion, cihekî xwe, me bivênevê, di qada deq û ciwaniyê de girtiye. Şeweyekî nû, li cihekî nû bo çav û hizirên xwēner. Lewra xwēner pêdivî bi tēkiliyê nû heye, bo astê ciwanî û çêja xwendina xwe ji deq re bilindtir û nûtir bike.

Li vir xwēner pêngav bi pêngav ji layê amur/nivîskêr ve tēte vexwendin/mejbûrkirin, ku xwe tēkildarî prosesa dahênanê/berhemdariyê bibe. (kêm-zêde, mecbûr dibe beşdarî prosesa ciwaniyê bibe û ref-tareke çalakane bilîze).

Dibe ku ji nêrîna yekem ve, em seyr nemînin û bibêjin, belê ev şewebeşdarî, xala sereke bû, di berhevanîyên Bertold Brecht, di şanoyê de. Beşdariya cemawer/xwēner bi listikvanan/nivîskar/messaj, re, 1 bi 1, çêj û ciwaniya peyamhinê û peyamgir nêzîkî hev dike û terazûya ciwaniyê, di hundurê wê tēkiliyê de bilind dike û hinga em dişên bibêjin prosese biyava xwe yê sêqolî wergirt.

“Ev pirs di hizra xwēner de digere, lewma pişkdariya xwēner, hêzekê dide deq, dibe sedema ku buyer bi xwe listika xwendinê bike”

Xwēner di gera xwendinê de, bişkuj, xêz û xezokên mejî dixê bizavêkê. Di wê bizavê de, mejî velerizîneke taybet dike. Di wî hişî de, nûçe wek wêne tēne veguheştin û tēn guherîn. Epystomolojiya xwēner xwe li digihîne hev û dest bi prosesa berhevhevkirina zaniyariyên kevin, serpehatiyên kevin û zaniyariyên deqê li ber dike. Di vê lîz û bizavê de, xwēner pērgî çêjeke nû û ciwaniyek nû dibe. Di Hyperfiction de, Xwēner, rola xwe dahênane pēktîne. Bi tikîna linkekî prosesa pēgehândinê pēk têt.

Ev bi serê xwe, rola pēgehândinê ji xala netîstekî berbi zeryayeke ji nîşan û nûçe û zaniyariyan ve dibe. Çimkî ew tikandina wan şifreyan, dibe kilît ji bo derbasbûna nav deqî û peyda kirina asteyê nû ji hermeneutîka, bo deq û şikandina wê bendewariya çêj û spehîtiyên kevin.

Eger, em bi hûrbîrî li vê prosesê binêrin, dê bibînin ku hiş di Hyperfiction de, ji derve tēte û ne mîna xwendina pirtûkê ye.

“liberçavanîna di hiş de, regezêkî derveyî ye. Şûnwarekî xwe yê spehîtiyê taybet ava dike. Di vî şûnwarî de, xwēner xwe li gor Hyperfiction bi şînor dike, dan û stendinê dike, birayra xwe bi xwe dide û bi xwe jî wêdigire. Radeyeke pîrr ji esesîyê li ba xwēnerî dest pê dike û dibe êtûna nivîsadin/xwendina hundurî(Zihnî)ê”

Bi vî şeweyê xwendinê, xwēner dibe desthilatdarê li ser deq. Eger em romanê wek nîmûne deynin ber çav, dê bibînin ku xwendin û ravekirin alîgir û cimikên hev in.

Ev şewexwendin, weha dike ku bi nêrîneke din li deq bête temaşekirin. Bi vê xwendinê erkên xwēner bēhtir dibin.

Bo nîmûne, pêdiviyê xwēner, deq bi reng, ronî û avakirina deq re, di tēkiliyê nû de be.

Boşahî, xiyal û cih, dikarin xwēner tēxin deryayeke ji pēlên reng û dengan.

Listîna tiliyan û awirên çavan di bedewiyeke lîzane de melevaniyê dikin. Xwendina linkekî“Hyperfiction”, xeyal li hember realîte ye.

Ev pergale dibe çalakiyek di hundurê amûrê komputerî de û ew wêneyên li ser monitor di boşahiyeke ji reng denga de dilivin.

“Xala herî balkêş di hyperfiction de ew e, ku asoyên berferh û konkrêt di hizra xwēner/bîner de tēte afirandin û zemînekî ciwaniyê taybet pēktîne”

Şiyana teknîkî cihekî berçav ji hêla huner, zanîn, sazî û ciwaniyê ve digere, rêka serwestbûna me destnîşan dike.

Ev cihê hunerî ku li berçav wek realîte, biyav û zeviyan sêgoşeyî dadimezirîne, xwēner/bîner jî jî dibe qeptanê deq, bûsela wî jî hermeneutîka wî ji deq re ye.

Li vir pêdivî prosesê bi ciwanî û zaniyariyên bi şeweyekî cuda ne.

Li vir prosesa jihevixistin û levxistina symbol û şifreyên deqî dest pêdike.

Çendî jihevistîneke şifre û simbolan bi wirdekarî liserxwe be, wisa jî levxistina wan bi hermeneutîkeke ciwan û keşxe tēte ristin.

Ji ber wilo jî xwēnerê hyperfiction pêdiviyê karê xwe bi zivirî bike.

Xwēner/bîner, di cîhaneke din de xwe dibîne, ku tēkiliyên nû, li ser bigeh û asteyên nû û cuda peyda dibe.

Civak jî, bivênevê derbasî qûnaxê nû dibe, pērgî şeweyekî nû ji xwendinê dibe, pērgî dilogkirina jiyandê dibe, dikeve dava deqî.

Wate, deq û xwēner di gelek caran de dibin yek, lê di hin caran de, xwēner dibe temaşevan.

Lê di rekeha teknîkî de, mirov nikare nepişkdar bimîne, çimkî, reng, ronî, dîkor alavên pîrvêkê in.

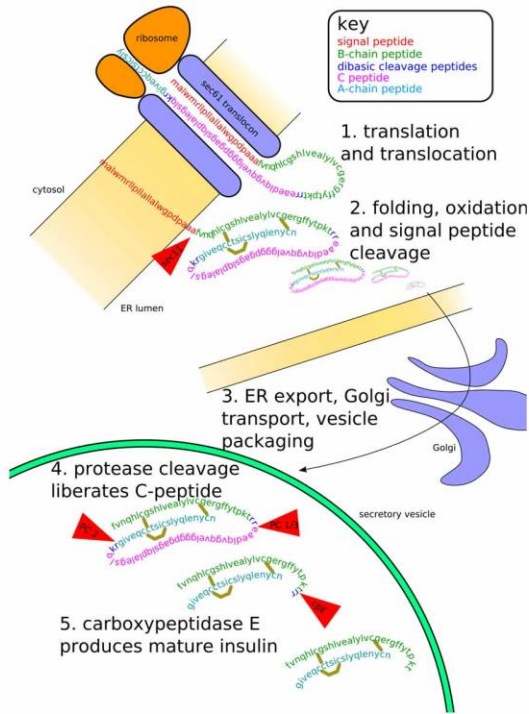
Xwēner/bîner li ber dergêhên nû radiwestênin û ew jî nikare xwe bi vir de bibe. Ew mecbûr dibe tēkîlî prosesa hevpejirandin, hevgehîştinê bibe.

Encax bi vî şeweyî, xwēner bikaribe di jiyana digîtal de, qûnaxên tarî derbas bike û bi ciwaniyeke nû regezên nediyar ji taristana amûran derbixe û bîne jiyandê.

Tengîzarê marînî

Însulîn

(ji latînî insula ango island bi Kurdî girav) hormoneke protînî ye, ku ji 51 tîrşiyên aminî yên hevbend (composed) pêk tê. Erkê xwe sîstemkirina şekir, nişa, don û karbohîdratan di nav riya xwînê de di laşê mirov û çalakiyên cîgerê de diguhere, ku glokozê embar dike (store). Însulîn ji giravên Langir Hanz di pankiryasê de tê derkirin. Nexweşên bi şekirmîzî û şekirî(diabetes mellitus) gelek însulîn ji wan re her roj divê, ji ber ku însulîn di xwîna wan de hindik e yan tune ye. Lê çawa însulîn didn wan? Bi riya derziyên însulîn di bin çerm de, lê bi riya dêv nabe were dayîn, ji ber ku avên ûr ji hev dixê. Pir sûdên pîvazê ji bo kêmbûna însulîn li ba nexweşên şekirmîzî heye.

Jêder: Wikipedia

Hemreng

valahiyan dagire bi jimaran (serrast û serjêr) ji bo encameke rast

٣	+		-	٦	+		+	٤	=	
+		-		+		+		+		+
	-	٢	-		+	٣	+		=	٥
-		+		-		-		-		-
٨	+		-	٢	-		+	٤	=	
+		+		+		-		+		-
	-	٣	-		+	٢	+		=	٦
-		-		-		+		-		+
٤	+		-	٨	+		+	٢	=	
=		=		=		=		=		=
	+	٢	+		+	١	-		=	١

amadekar : Solîn Sîno

تأثير الموسيقى على المجتمع الكردي

إذا أردت أن تعرف مدى تحضر مجتمع ما فانظر إلى موسيقاه
كونفوشيوس

الإنسان بالفطرة يتفاعل مع النغم فهو يتشرب الموسيقى منذ تكوينه الجنيني الأول في رحم أمه ولطالما كانت ولا زالت الموسيقى أقوى سلاح معنوي لأنها تلهمنها في كافة الظروف .. فكما لاي أمة لغتها المميزة وثقافتها وتقاليدها الخاصة يكون لها كذلك موسيقاها وأغانيتها التي تبرز شخصيتها وتعرفنا بها ...
جدير بالذكر هنا موسيقانا الكردية فطابعها الجبلي أغناها بالمشاعر الحماسية في كل الميادين حزنا كانت أو فرحا تهويده أم أو حتى ثورة ...
وقد ترافقت تلك الموسيقى مع الكلمة كعلاج يحرض النزعات الطبيعية فينا حتى نعمل ونعدو بشكل أفضل فكانت أصدق مترجم وأفصح معبر عن المشاعر والأحاسيس التي تمر بها الشعوب النائرة وهذا ليس بغريب في موسيقانا الكردية فهي تملك تاريخا حافلا في هذا المضمار من خلال ما كان يصلنا عن تنويعها لانتصاراتها بأسمى الألحان وأجمل الأغاني الثورية فكانت تكلل الأبطال والجنود وتقدر تضحياتهم وحفظها
إلى أن جاءت الثورة لتوقظ الحس القومي بعد ماتخافت نوره في الآونة الأخيرة فأثارت الطريق أمام الناس واثت بالخان للكلورية مع كلمات بسيطة عكست مرارة الواقع... ونظمته في أغان .. ترفع من المعنويات وخمل في نغماتها الطاقة والقوة ...
ثم إن نهوض شعبنا ظهر أثره في جميع نواحي الحياة حاملة في ثناياها شعار القوة والتضحية .. في سبيل العزة والكرامة وهذه النهضة لا بد من الموسيقى المعبرة عنها .. والمشاركة لها ... فما الموسيقى إلا توقيع يهز المشاعر ويحفز على النضال .. مع كل كلمة ومع كل نغمة حكاية هذا الأمة النائرة خطواته نحو المستقبل .. وتطلعه إلى الحرية .
خبات عمر

هولير تحتفي بالكرد السوريين

العينية والمادية للنازحين الكرد السوريين الذين دخلوا مفاجئ، وقد خصصت الساحة القريبة من منتزه وبهذه المناسبة وجه رئيس الاقليم السيد وفعالياتها دعاهم فيه للقيام بالواجب القومي والنهوض بواجب الضيافة على اكمل وجه..
هولير متمثلة بمحافظها السيد "نوزاد" تسهيل وصول العربات وتنظيمها إلى عملها.
استقبال هذه التبرعات وتحميلها في

الفضائية التي خصصت بثها اليوم بأكملة عشرات الآلاف من أهالي وسكان أربيل نكبة النزوح المليون عام 1991 ، وكانت بألعابهم، وبعبوات حليب الأطفال لصالح الحملة. قاطني مخيم (داراشاكرن) الذي يقع في قضاء خبات والاحتفاء به، واستمع لهم، ووعدهم بالمزيد من العمل

فراس محمد

شهدت أربيل يوم الاثنين 19-8-2013 حملة لجمع التبرعات مؤخرأ إلى أراضي الاقليم بدفعات كبيرة وعلى نحو (بارك) شانه د ه ر لتكون نقطة جمع هذه التبرعات مسعود برزاني نداء إلى مواطني كردستان والانساني تجاه اخوتهم في غرب كردستان وقامت هذه الحملة برعايا وتوجيه من محافظة هادي". وقد ساهمت شرطة مرور هولير في مكان الحملة، ومساعدة اللجنة المنظمة في كما نشطت اطقم الهلال الأحمر الكردي، في قوافل لتساق إلى المخيم وتوزع على النازحين. واستأثرت بالحملة الاعلامية قناة زاغروس لمتابعة مجريات الحملة التي شهدت تدفق وضواحيها، الذين لبوا دعوة الأخوة، مستذكزين أجمل اللحظات وأصدقها صور الأطفال وهم يتبرعون وفي غمرة الحدث، فاجى السيد الرئيس مسعود البرزاني بزيارة لتفقد أوضاعهم، حيث هرعت جماهير غفيرة لاستقباله لتحسين أوضاعهم.

ويذكر إن الحملة لا تزال مستمرة حتى اشعار آخر، حيث يتوقع توافد المزيد من المتبرعين لصالح الحملة.

Kulîlkên Kurdistanê

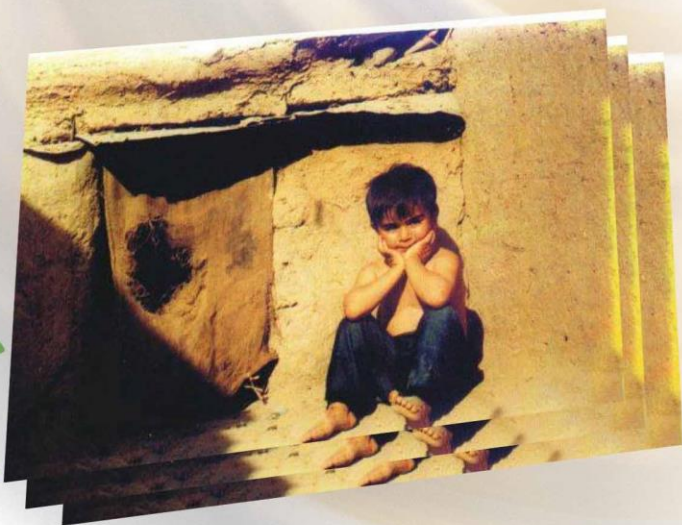
Ji bo wan perwane û kulîlkên Kurd ên ku derfet ji wan re peyda nebû di baxçê zimanê dayîka xwe de bilîzin û perwerde bibin û ta roja îro matmayî dimînin û kêfxweşî dibin dema ku filmekî an şanoyekê an listikekê bi zimanê kurdî li ser ekranên tîlfizyonan dibînin.

Ji bo wan zarokên ku baca kurdîna xwe û xwediyên xwe didin û ji fêrbûna zimanê xwe, zimanê kurdî bêparin. ez vê helbestê diyarî wan dikim. Û ji ber ew nikarin bi çavên xwe yê reş û belek û lêvên xwe yê ter girêkên porê helbestên xwe vekin, ez hêvîdarim dayîk û bav û xwişk û bi-rayên wan ên bi kurdî dizanin ji wan re evê helbestê bixwînin û naveroka wê şîrovekin:

Keskesor

Bûkeke sipehiye	Pir jîr e yê bizane	Li banê bê sînor e
Tîrêje ronahiye	Navê delalê çi ye?	Rengê yekem jê sor e
Keça rengê sipiye	Kevanekî heft reng e	Navê xwe
Kî dizanê ew çi ye?	Aleke şox û şeng e	Keskesor e
Wek parek a bazin e	Dibrûse pir çeleng e	
Li jore pir mezin e	Ma we naskir ew çi ye?	
Ne zêre ne hesin e	Ew ne reşe ne mor e	

Salih Demîcer
U.S.A

Beleko û kerê Cûn

Beleko hîna bi securkê re Kerê xwe kurtan kir, werîs lê aland, û berê xwe da çiyê. Dibêjin barê xwe yê êzingan kir, li ser piştê kerê girêda, ber bi Kerê hat ku Cûno biner e, dem zivîstana heriye û şiliye, û emê nuha herin bajêr, ji bo em barê xwe bifiroşin, biner e va ez ji te re dibêjim, Xwedê te ji rê nebê û tu li nava bajêr xwe li bin guhê tu Efendiyan nexînê, û cil û bergên wana pîs nekê, biner wê li min xînin, û min barê wana nîne, hayî ji xwe hebe daku em bê qeda û bela vegerin mala xwe. Dibêjin li tengeceldeyekê ji yê bajêr serê Cûno, Beleko û çar efendiyan li hev rast bû, ku wa qamçiyên wana di ber cizmeyan de ne, û bi fors tene tene dimeşin. Kerê gewr jî hema rast û rast xwe li bin pêxê wana xist û piçikên heriyê bi ser serê wana xistin, hema wana jî qamçiyên xwe ji ber cizman deranîn, û bi belengazê Beleko ketin ji wî eyarî xistin eyarekî din, ser û çav lê werimandin. Beleko jî ji kî û kerban, çav di serî

de bûne mîna du perengan barê xwe firot, û li ser piştê kerê xwe siwar bû, û ha..ha.. lingan lê dihejîne, bi bayê bezê dixwaze wî ji bajêr derxîne, ji bajêr derketin, gihane newalekê li wir hate xwar, kurtan û hefsar ji ser de anî, Xencera xwe deranî ku Cûno ma qey tê îro ji lepên min derkevê, Kerê kurê wî Kerî ma min ji te re negot haya te ji te hebe, û tu xwe li bin guhên tu kesî nexînê, an jî tu rik û kîne bi min re dikê ma qeyî min bavê te kuştîye yan jî Kehrik û Berxikêd min ketibûn rezê bavê te? Bi xencerê Kete ser gewdê wîna ew kire parçe parçe di ciyê cî de ew kuşt. Kurtan û hefsar avêtne ser milê xwe, û hêdî hêdî berê xwe da malê, nêzîkî li benderên piştê gund kir birayê wî yê mezin bala xwe dayê ku wa Beleko kurtan li ser milê xwe kiriye, û bê Ker ber bi mal ve tê, xwe berda pêşiya wî ku wa Beleko kuro ka Kerê cûn, çima ser û çavên te werimîne? Ku... hahew bira hahew hema jê ve be, bi Xwdê bira çîroka min û Cûno ji vêderê ta bi vêderê ye, hema min jî ew bi vê qefta Xencerê anî ser hev, û gewdê wîna wa li wê newalê ye. Birayê mezin ku Beleko bira ne îro dermanê wî kuştin bû, roja bavê me mir. Cûno çibû serê girê pêşiya malan. û Kîrê xwe li bin zikê xwe dixist û digot: Hema bavê we mir ji vî Kîrî ve. Hîna wê çaxê heqê wî kuştin bû bira.

Ji kevnetorê Kurdî

Danehev û berhevkerin "Serhan Isa"

ولات (ثقافية . عامة . مستقلة) . نصف شهرية

welat.press@gmail.com

www.facebook.com/Dengekurdistanasurya

(العدد 4) أيلول 2013